

ФРИДРИХ АВГУСТ ФОН ХАЙЕК

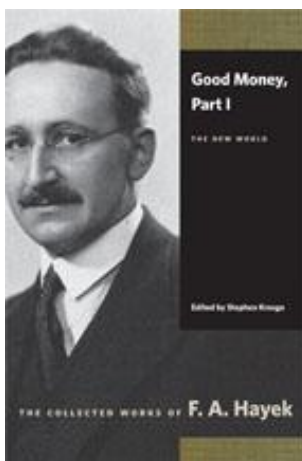

"През годините аз отново и отново питах други привърженици на свободното общество как са успели да се измъкнат от заразата на колективистката интелектуална среда. Нито едно име не беше споменавано по-често като източник на просвещение и разбиране от това на Фридрих Хайек..."

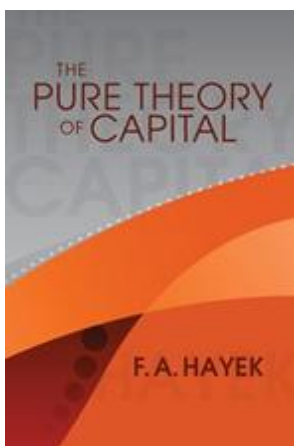
[Милтън Фридман](#)

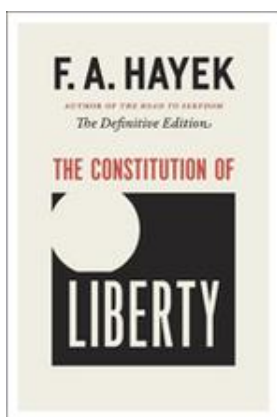
„Ако на някого от икономистите на XX век най-добре приляга определението ренесансов човек, то това е Фридрих Хайек с неговия основополагащ принос в политическата теория, психологията и икономиката...неговите трудове продължават да се четат и днес – повече от петдесет години след написването им. Много от днешните студенти по икономика, например, изучават статиите на Хайек от 30-те и 40-те години, посветени на икономиката и знанието...Няма да е изненадващо и ако през 2050 г. значителна част от икономистите продължават да четат и да се учат от неговите статии. В своята книга „Командни висоти“ Даниел Йъргин нарича Хайек „превъзходен“ икономист от последната половина на XX век.“ – The Concise Encyclopedia of Economics

„...За разлика от Мизес, който през целия си творчески път се придържа към идеята за спазване на правилата на пълноценния златен стандарт в режим на частна емисия, възгледите на Хайек търпят значителна еволюция. В рамките на тази еволюция, видяна като търсене на най-подходящото институционално решение за паричния режим, могат да се обособят поне две линии. Първо, в търсене на правило, което позволява на движението на цените да отрази най-добре предпочитанията и избора на индивидите, Хайек преминава от крайна критика на опитите за стабилизация на общото ценово равнище (това се вижда най-ясно в ранните му разработки от края на 20-те и началото на 30-те години) до открито придържане към такъв тип стабилизация през 80-те години.

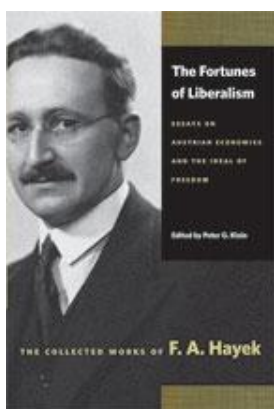

...Второ, от скептик за функционирането на частните конкурентни пари (в определен момент той се колебае дали не е нужно създаването на световна или поне регионални банки) Хайек става активен пропагандатор на свободните пари (особено след публикуването на "Денационализация на парите" през 1977/1978 г.). В рамките на тази система се предполага, че оптималното количество пари ще бъде резултат от самата система на конкуренция на частни пари. С други думи, динамиката в количеството пари ще отразява бързо промените в тяхното търсене." – Николай Неновски, [„Елементи от паричната теория на Хайек”](#)

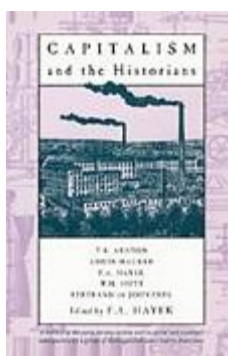
„Малцина биха си спомнили, ако са забелязали въобще, една бележка под линия, която се появи в ["Конституция на свободата"](#). Книгата написах преди двадесет и една години, а бележката беше следната:

"Въпреки убеждението ми, че съвременното банково кредитиране така както се е развило, изисква някакви публични институции като централните банки, съмнявам се, че е нужно или желателно те (правителството) да имат монопол върху емитирането на какъвто и да е вид пари. Държавата естествено има правото да защитава названието на паричната единица, която тя (или който и да е) емитира и ако емитира "долари", да забранява на всеки друг да емитира пари със същото име. Тъй като ролята ѝ е да налага спазването на договорите, тя също би могла да определя кое е "легално платежно средство" за погасяване на дългове, създадени по силата на договори. Но, изглежда, не съществува каквато и да е причина, поради която държавата да забранява използването на други средства за размяна, без значение дали са някаква стока или пари, емитирани от друга агенция, местна или чужда. Една от най-ефективните мерки за защита на свободата на индивида наистина може да е конституция, която забранява всякакви ограничения в мирно време на сделки в каквато и да е валута или ценен метал."

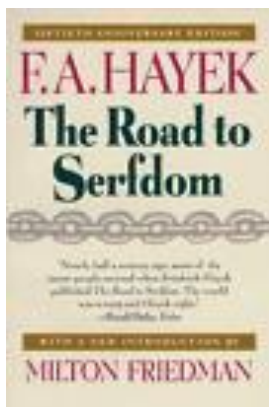

Фридрих фон Хайек, [„Паричната единица на бъдещето”](#)

„Особеният характер на проблема за рационален икономически ред е определен точно от факта, че знанието за обстоятелствата, които трябва да използваме, никога не съществува в концентрирана и интегрирана форма, а само като разпръснати частици от

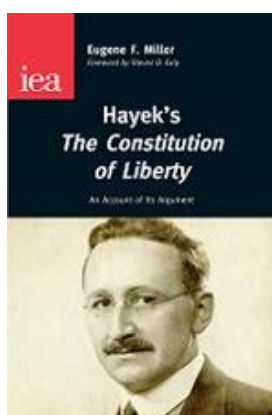
непълно и често противоречиво знание, които всички отделни индивиди притежават. Икономическият проблем на обществото следователно не е просто проблем как да се разпределят "дадени" ресурси – ако "дадени" означава дадени на един ум, който преднамерено решава проблемите, поставени от тези "данни". Той е по-скоро проблем как да осигурим най-добрата употреба на ресурсите, познати на всеки отделен член на обществото, за цели, чиято относителна важност знаят само тези индивиди. Или, да го кажем накратко, това е проблем за използването на знание, което не е дадено на никого в неговата цялост." – Фридрих фон Хайек, [„Използването на знанието в обществото”](#)

„Пътят към робството“ е най-добрата, най-завършена творба на Хайек. Нюйоркската обществена библиотека я класира сред 100-те най-значими книги на XX век. Изтъкнати историци, журналисти и писатели я поставят на 4-то място сред най-добрите публицистични книги на миналото столетие.

„Тази книга“ е истинска класика: основно четиво за всеки, който сериозно се интересува от политика в най-широкия и в най-тесния смисъл на думата; книга, чието основно послание е и вечно, и приложимо към широк кръг конкретни ситуации.” - Милтън Фридман

В Икономическата библиотека ще намерите произведения на Фридрих фон Хайек [на английски език](#), на [български език](#), както и книги, посветени на неговия живот и принос към социалните науки.

Hayek's The Constitution of Liberty: An Account of Its Argument

Eugene F. Miller

The Institute of Economic Affairs, 2010

Friedrich A. Hayek published The Constitution of Liberty in 1960. To mark the occasion of its fiftieth anniversary the IEA is issuing Eugene F. Miller's Hayek's The Constitution of Liberty: An Account of Its Argument. Miller's study is best seen as a companion to The Constitution of Liberty rather than as a replacement for it. The Constitution of Liberty is a large book, with its text running to over 400 pages with an additional 110 pages of notes. While Hayek makes a systematic argument throughout the book, at times he deals with the same ideas or concerns in different parts of the work. Miller pulls these scattered discussions together so that the reader can get a complete picture of Hayek's argument.

<http://library.ime.bg/hayekss-the-constitution-of-liberty/>

Contending with Hayek: On Liberalism, Spontaneous Order and the Post-Communist Societies in Transition

Christoph Frei and Robert Nef (eds.)

Peter Lang Publishing Group, 1994

The essays presented in this volume are the result of a Friedrich A. Hayek Colloquium that was held in Zurich. Under the auspices of the `Liberales Institut`, a small group of experts were invited to contend with Hayek - to re-examine the main tenets of his philosophy, and to discuss the enduring relevance of his ideas and precepts after the revolutions of 1989. Does Hayek's thought contain guidance for coping with the social, political, and economic challenges of the 1990s?

<http://library.ime.bg/contending-with-hayek/>

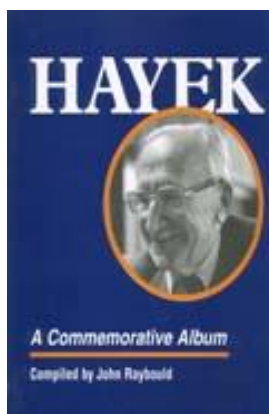
**Икономическата философия на Фридрих Хайек
(100 години от рождението му)**

Николай Неновски

Българска народна банка, 1999

В есето е представен житейският път на Хайек, както и основните му приноси в социалните науки. Тези приноси са видени през призмата на четири дискусии: спонтанния ред срещу конструиания ред, методологическия индивидуализъм срещу макроикономиката и икономическата политика, разпръснатото знание и несвършената информация срещу социализма и планирането, свободните пазари срещу централната банка.

<http://library.ime.bg/ikonomieskata-filosofiya-na-fridrih-haiek-100-godini-ot-rojdenieto-mu/>

Hayek: A Commemorative Album

John Raybould (compilation)

Adam Smith Institute, 1999

„I hope this Commemorative Album will provide a unique insight, set against the background of the turbulent events of the 20th century, into the unfolding career and personal life of a scholar whose work and ideas have beneficially affected the lives of millions of people, even if most of them never knew his name.”

<http://library.ime.bg/hayek-a-commemorative-album/>